Ч. 6. Львів, вторник дня 7. січня 1913 (25. грудня 1912). Річник XVII.

ПЕРЕДПЛАТА на „**РУСЛАНА**“ виносить: в **Австриї:**
на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К
За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.
Телефон Редакциї ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християньско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — **Редакция, адміністрация** і експедиция „Руслана“ при **ул. Хмельовского ч. 15, II поверх.** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского ул. Ягайлоньска.

Рукописи звертає ся лиш на попередну засторогу.

Рекламациї лише неопечатані є вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

З Різдвом Христовим!

„Рождество Твоє, Христе Боже нашъ, возсія мірови свѣтъ разума“.

(+) Стоїмо в сьвятих днях Різдва Христового перед яслами дитяти Ісуса. Побожні Вефлеємскі пастирі і мудрці Сходу дізнавши ся про народини Божественного Спасителя, увірили в Єго божество і прийшли зложити поклін Спасителеви сьвіта та голосили явно свою віру і обявляли се ділами, а сим способом заслужили собі спасенє, дочасну і вічну щасливість.

І нинї віра в Божественного Спасителя, визнавана прилюдно і обявлювана ділами, як се приказує вселеньска католицка Церква, веде до спасеня. Однак сего не може дати віра по своєму придумана, не може довести нарід до спасеня перемішане всякими новітними поглядами християньство. Певно, що нинї треба великої відваги і справдешньої віроісповідної ревности до явного визнаня повної і цїлої католицкої віри, щоби не наразити ся на глузоване а навіть переслїдоване новітних вільнодумців. Се, що зустрінуло трех сьвятих мудрців в Єрусалимі, коли питали про новонародженого Царя Юдейского, сего дізнають сегодня всї, котрі явно питають ся про віру: де можна найти в прилюднім житю справдешне католицке Християньство? Ірод лютив ся, фарисеї злобили ся, Єрусалим чудував ся і вважав питаючих юродивими. Однак се не збило мудрців з пантелику. Они не бояли ся явно визнавати свою віру перед людьми, они не оглядали ся на неприхильність Єрусалиму. І ся віра вказала їм дорогу до Вефлеєму, до найвисшого щастя і спасеня, котре їм дало дитя, Ісус.

Вефлеєм з дитятем Ісусом, се милий образ католицкої Церкви. Хто має чисту католицку віру не тілько в серцї, але визнає її сьміло і прилюдно, сей буде щирим і ревним співробітником Церкви і буде щиро і ревно трудити ся для подвигненя і спасеня свого народа і краю. Ірод, почувши визнанє віри мудрців, злякав ся, а також єго державники і урядники. В новонародженім Царі бачив він свого суперника і противника єго влади, убояв ся о свій престіл. І для того повинно було новонароджене Дитя умерти, а так само й ісповідники Єго.

Однак Христос прийшов не повалювати земскі царства, лише оснувати царство небесне. Тимто держави не мали чого лякати ся сьв. Церкви і єї слуг та проповідників, бо апостоли проповідували не ворохобню проти володарів, князїв і королїв, не підривали підвалин держав, а католицка Церква була все могучою підпорою престолів і держав і о скілько єї рука досягала земского і дочасного, несла благословенє і щастє. А горожани, що дають Богу і Церкві, що боже і церковне, готові все дати і цїсареви, що цїсарске.

Іродові переслїдованя не осягнули задуманої мети, а так само марні змаганя всїх ворогів Церкви, не принесуть щастя, а доведуть ворогів Христа до упадку. Фарисеї і книжники знали правду з сьв. Письма, але не хотїли поклонити ся перед сьвітлом розуму, перед сонцем правди, а затверділи в своїй невірі. Так само тепер чимало не тілько сьвітских, але й духовних в найважнїйших питанях релїґійних відносить ся в прилюднім житю з рівнодушностю і поверховностю. А як ізраїльский нарід з боязни перед Іродом не мав відваги ісповідувати правдивої віри з Христа Спасителя, так, і сегодня богато є таких, що з боязни перед духом часу, перед мнимим поступом, перед партийною напастю остає в рівнодушности для катол. Церкви і релїґії і не має відваги в цїлости, ревно і явно її ісповідувати. Вибраний нарід наслїдком того занепав, розсїяв ся по сьвітї, а народини Христа-Спасителя були для него погибелю.

А кількож то шкоди, нещастя і занепаду заподїває також українсько-рускому народови чи то рівнодушність і байдужність у визнаваню катол. віри і обявлюваня сего ділами, але навіть явне ворогованє проти катол. Церкви і релїґії, виразне безвірство. Істория нашого народного розвитку дала докази, що Церква була у нас кріпким забороломнашого єствованя, нехай же ся торжественна хвиля, коли стоїмо перед яслами Христа дитяти, осїнить нарід наш сьвітлом сонця правди, щоби Різдво Христове стало жерелом відродин і воскресеня України Руси.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всїх реставрациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Справа українсько-руского університету*).

(△) Вже кілька разів мали ми нагоду виказати (гл. др. Теодат Вінковский: „Йосиф II чи Ян Казимир“, Львів 1912 також „Руслан“ 1912 ч. 286) на основі історичних документів (польских соймових конституций, декретів польских королїв і римских пап), що Львівска Академія Яна Казимира у Львові була інституциєю нелеґальною, тому що не одержала нїколи конституциями вимаганого затвердженя зі сторони сойму, що з р. 1763 король наказав її замкнути, а римский трибунал після сего відкликав булю ерекциї, вкінци, що цїла польска суспільність XVII і XVIII. ст. протестувала проти неї. Сих незбитих історичних фактів не хотять узнати Поляки, а що дивнїйше, між ними й бувший ректор львівского Університету др. Фінкель, котрий в своїй історії сего Університету писав: „Mimo jednakże wyroku królewskiego z r. 1763, nakazującego zamknięcie akademii, mimo nawet ostatecznego wyroku trybunału rzymskiego, odwołującego bulę erekcyi, istniała ona „nadal i wykonywała przepisany sobie plan naukowy“ (I, ст. 30), покликуючи ся на Kołłątaja: „Stan oświecenia w Polsce“, котрий (ст. 210/11) пише:

„Więcej jak lat dziesięć trwały spory w trybunałach rzymskich, aż nareszcie wydano

*) Звертаємо на сї виводи бачність Укр.-руск. парлям. Союза — Ред.

О. С. Б.

В чудесну першу ніч сьвяту.

Присьвячую
Всесьв. Отцю Прелатови
Мих. Мрицови.

Могутний можновладець і вибранець поганьских богів, імператор широкої римскої імперії, Цезар Октавіян Август довго не спав у ту ніч, коли то Царем небес вибрана Мати Божа, Мария, йшла в товаристві ремісника, Йосифа, з Назарета до Вифлеєма в Юдеї, 30 миль віддаленого.

Треба було виповнити волю цезара і поступити так, як звучав цїсарский едикт, значить: вписати ся в лїсту горожан і мешканців римскої імперії та не в місци осїдку, а в родовім місци предків. Завдяки тому едиктови віджив історичний, юдейский Вифлеєм.

Від часів славного царя Давида нїхто не думав про Вифлеєм. Лиш нераз в вечірних хвилях сабату не один Юдеєць уривав нагло свою молитву, коли приходило ся єму говорити за пророком: „Й ты Витлеєме, доме Евфратовъ, єгда малъ єси,... изъ тебе бо мнѣ изыдетъ старѣйшына“...

Тепер Вифлеєм зароїв ся від гостий, Може по раз перший від часів, як на чолї вибраного, божого народу стояли ще свої могучі і славні царі, зібрали ся усї предки Давидові і всї царскі потомки. А між ними столяр, Йосиф і бідна дївиця, Мария!

Хто може без здивованя глядїти на те, як нащадки, епіґони і потомки давних, славних родів томлять ся і глотять ся по низких хатах, тїсних кутах і норах, а навіть-навіть по шопах і стайнях?

— — — — — — — — — — —

В ту якраз віч царював на улицях Риму маєстатичний спокій. Капітоль, пантеон, сьвятиня Януса, театри, цирки і амфітеатри купали ся у золото-сріблистім сяєві красного, повнолицого місяця і роспещених, у небеснім просторі свобідно буяючих зірок. Їх щастю не було границь. Та небо цїле прибрало не такий, як звичайно вигляд. У ту ніч чомусь оно то раювало, то сумувало. То задумчиво у сьвяточнім, поважнім настрою вслухувало ся у чарівні мельодиї ангельских хорів, то знова немов приголомшене і притомлене, споглядаючи на землю-посестру, питало потайно зьвізд і місяця: „Які суть пляни Нашого Творця?“

Великий і славний Цезар Октавіян Август, що резидував під той час у високій і лискучій палатї в самому серци і лонї земских дібр, щастя і роскоший, спочивав у своїй роскішній спальни. Зовсїм не думав про загадочний сон Навуходоносора — царя, нї про той камінь, що відорвав ся від гори і на порох стер тїло велитня з золотою головою, з срібними руками, грудьми і раменами, з мідяним черевом і стегнами, зелїзними голенями, а глиняними ногами.

Цезар Октавіян Август думав лиш про свої побідні леґеони та про нові воєнні походи, про лаврові вінцї та про нові трофеї. Упоєний побідами якжеж міг думати, що може лишити кому колибель римского царства?

Якжеж міг думати або хотїти того, щоби який новий цар позбавив єго найкрасшої, земскої корони і розсїв ся як він вигідно в єго казочних, богацтвом штуки і краси усї царскі і земскі палати перевисшаючих сьвітлицях і теремах?

— Нї! Побід, слави і пеанів моє серце багне! — прошептав римский володар.

— Нові прапори, нові трофеї, нові ряди невольників потрібні менї! До смерти не спічну, а піду слїдом Цезарів так, як я „Augustus“! Нехай стелить ся дорога мого житя одними трупами варварів і невольників, бо лиш дорога значена кровю веде до слави, до вінців, до безсмертности! Не стане моя нога на Капітолю, хиба хоробрі Римляни самі завезуть мене там, на ту сьвяту гору, в триюмфальнім походї, а Maximus і Optimus Juppiter прийме із рук моїх гекатомбу із сто живих, вибраних і що найкрасших мною полонених бранців!

— — — — — — — — — — —

В той момент, коли Цезар Октавіян Август думав про війни, про кров, про невольників, про лаврові вінцї, про гекатомби і побіди, блудило двоє чужих людий по вифлеємских полях. Три дни не спочивали. З ніг падали, а уста їх так висхли, що з голоду і утоми умлївали, як нічні тїни виглядали. Дармо пукали до чужих хат, дармо впрошували ся, усї їм відмовляли, бо богатші скорше заняли місця. Як звичайно у чужинї: бідного не знають, а з тим числять ся, що гроші має. З слїзми в очах станув Йосиф перед воротами послїдної домівки. Не тратить надії: — „Може тут не відмовлять, може тут приймуть“ — шепнув до Марії. „Може“, — відказала лагідно, тихо і спокійно Мария. Пукають, не чутно... Нїхто не виходить. Пробують в друге, в трете, нарештї... в грудь відвага і потїха входить. Відчиняють ся ворота: — „Даруйте, вибачайте, у нас нема місця, як усюди повно“ — почули.

Завирають небесні зірки у слезаві очи Марії і сьвітлом-блеском стелять дорогу перед чужинцями. Як найкрасші диямантн в коронї Небесного Царя іскрять ся і шепчуть Марії: „Царице, не плач і не бій ся, Господь з Тобою.“

Лишили Давидові потомки, Йосиф і Мария, непривітне місто і станули серед поля за Вифлеємом як серед пустинї у ночи. Зітхнули глубоко і безрадно вдивляли ся простір безмежної ночи. Хто її збагне? Ту першу сьвяту, Різдвяну Ніч! Чиж ангельскі руки не змогли покласти райского місця у тім просторі для свого Царя. Так, змогли!...

„Он, бач, на поли стоїть стаєнка!“ — Показує Марії Йосиф. Під голим небом стоїть печера, о, як добрий і великий єсть Єгова, все лекше, все безпечнїйше людям! Наші бідні чужинцї і за те славять Бога, що не будуть на дворі гибіти, що спічнуть не в царских, ангельскими руками здвигнених і сотворених, хоромах, а руками простих таки пастухів построєній стайни. І спочали.

Здуміла ся природа, бо в ту мить стаєнка заміняє ся у саме небо. Спаситель сьвіта і Речник мира перетворює стаєнку у свою небесну палату, а жолоб у найвигіднїйше і наймякше ложе для себе. У воздусї гомонить ангельска пісня, що несе Богови славу а людям доброї волї мир і спокій месійний, а армія пастирів з костурами в руках творить першу почетну сторону, перших герольдів Найвисшого Пастиря і Царя усїх людских душ і всїх віків. Так: Слава во вишних Богу, а на земли мир!

— — — — — — — — — — —

Дивували ся центуріони, що держали

ВИНА коняки, сливовиці, руми, знамениті шампани поручають на сьвята **Дідоліч і Прпіч** у Львові, ул. Чарнецкого ч. 3 **Шампан „VODICA“** пробна пачка 2 фляшки 9 К franco за післяплатою.

ostateczny wyrok, rewokując bullę erekcyi Universitatis we Lwowie, nakazując zamknięcie onej i uchwalając wszelkie stopnie doktorskie, tamże komukolwiek konferowane. Dekret rzymski był potwierdzeniem **dekretu assesorskiego,** do którego Konarski pomógł dzielnie. Musieli przeto Jezuici poprzestać swych zamysłów, **Universitat zamkniętą została“.**

Іґнорують рівнож Поляки і сей факт, що в р. 1773 папа Климентий XIV. зніс булею „Dominus ac Redemptor noster“ орден Єзуїтів, наслідком чого нелеґальна Львівска Академія перестала остаточно єствувати, аж **цїсар Йосиф II.** заложив в р. 1784 **новий унїверситет** („neu errichtete Universität“).

Випирають ся Поляки й сего, що в р. 1884 обходив Льв. Унїв. столїтє заснованя, що стверджене в „Historyi Uniw. Lw.“ (II, ст. 80).

Супроти твердженя д-ра Чоловского (Słowo Polskie 1912, ч. 608), котрий каже що після розпорядку Мін. Пр. з р. 1882 „postanowienie z 4. lipca 1871, które dopuszczało język ruski na równi z polskim w wykładach — straciło swoje znaczenie“ (розстрілене Ред. Русл.), покличемо ся ще раз на цитовані вже (Руслан 1912 ч. 286) слова проф. Стажиньского (Hist. Uniw. Lw. II, ст. 54), що „ten nowy stan prawny polega tylko na reskrypcie ministeryalnym, **nie mogącym derogować Najwyższych postanowień“**, то є в данім випадку Найвисшої постанови з 1871. р про утраквізм Львівского Унїверситету.

Знаменно, що всї польскі часописи без виїмки промовчали нашу передовицю (ч. 286 з 1912. р.), в котрій зацитована дословно Найв. постанова з 1871. р. і згаданий коментар до неї проф. Стажиньского. Бо як довго инша Найвисша постанова не знесла Найв. постанови з 1871. р., так довго Львівский Унїверситет був, буде і є de iure утраквістичним! І власне не польскість, (як голосить проф. Абрагам в резолюциї професорів), а утраквізм Львівского Унїверситету „wynika z postanowień sprawiedliwego Monarchy“.

Колиб Поляки не відчували сего, то не домагалиб ся „wyraźnego stwierdzenia „już obecnie“, в цїсарскім відручнім письмі, що Львівский Унїверситет є польским. А супроти резолюций „profesorów, docentów i doktorów polskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza“ повинні рускі професори, доценти і численні доктори зложили заяву, що є они „професорами, доцентами і докторами Унїверситету ім. цїсаря Франца I.“ та заложити грімкий протест проти такої явної польскої нельояльности.

Так отже Львівский Унїверситет не є ніяким „Uniwersytetem Jana Kazimierza“, а Унїверситетом ім. Франца I., ново заснованим у перве цїсарем Йосифом II., є правно унїверситетом утраквістичним, а має служити, як висловив ся цїсар Франц Йосиф I., в р. 1894 „zum Wohle **der beiden Völksstämme“** (Kronika Uniwersytetu Lwows. I., ст. 7). Коли отже в найблизшій будучині має повстати україньско-руский унїверситет, повинен він з оглядом на се, що вийде з утраквістичного Унїв. ім. цїсаря Франца I. звати ся „руским унїверситетом ім. Франца I“. Бо й ческий унїверситет в Празї, що вийшов з Унїверситету, заснованого нїмецким цїсарем Карлом IV. 1348. р., а полученого опісля 1654. р. цїсарем Фердинандом I. з Єзуїтскою колеґією яко „Carolo-Ferdinandeum“, зове ся „ческим Унїверситетом Карла Фердинанда“ в противенстві до „нїмецкого Унїв. Карла-Фердинанда“. А щоби унагляднити, як повстали в Празї з одного унїверситету два, зацитуємо дословно дотичний закон (Reichsgesetzblatt f. d. im Reichsr. vertr. Königr. u. Länder 1882. ч. 24. і Verordnungsblatt d. Min. f. K. u. U. 1882. ч. 8).

Mit Zustimmung beider Häuser des Reichsrathes finde Ich anzuordnen, wie folgt:

§. 1.

Vom Beginne des Wintersemesters 1882/3 an werden in Prag zwei Universitäten bestehen nämlich die „k. k. deutsche Karl Ferdinands-Universität“ und die „k. k. böhmische Karl Ferdinands-Universität“.*)

An der deutschen Universität ist die deutsche Sprache, an der böhmischen die bömische die ausschliessliche Unterrichtssprache. Der Gebrauch der lateinischen Sprache bleibt jedoch im üblichen Umfange aufrecht.

Die beiden Universitäten sind räumlich gesondert und haben getrennte Organisation und Verwaltung.

§. 2.

Ein Professor oder Privatdocent kann nur einer der beiden Universitäten angehören.

Ein Studierender darf nur an einer der beiden Universitäten immatrikuliert sein; doch kann er auch an der anderen Universität als ausserordentlicher Hörer Vorlesungen besuchen. wenn er mindestens die Hälfte der Stundenzahl an jener Universität hört, an welcher er immatrikuliert ist. Die an der anderen Universität angenommenen Vorlesungen sind ihm so anzurechnen, als ob er sie an jener Universität frequentiert hätte, an welcher er immatrikuliert ist.

§. 3.

Das der Prager Karl Ferdinands-Universität oder einzelnen Facultäten derselben derzeitgehörige Vermögen ist als ein gemeinschaftliches Vermögen der beiden Universitäten, beziehungsweise der betreffenden Facultäten, anzusehen.

Rücksichtlich der Stiftungen deren Verwaltung, Verleihung oder Präsentation dem akademischen Senate, dem Rector oder einzelnen Professorencollegien zukommt, sind beide Universitäten gleichberechtigt, insoweit in den betreffenden Stiftungsurkunden keine einschränkenden Bestimungen enthalten sind.

Die näheren Modalitäten der Ausübung der den beiden Universitäten in Zukunft gemeinschaftlich zustehenden Rechte in Ansehung der Verwaltung, Verleihung und Präsentation solcher Stiftungen werden nach Einvernehmung beider Universitäten vom Unterrichtsminister festgesetzt.

§. 4.

Die an der Karl Ferdinands-Universität bestehenden wissenschaftlichen Anstalten, Sammlungen und Institute sind jenen Lehrkanzeln zu belassen, mit welchen sie derzeit verbunden sind, wo von der botanische Garten und jene Kliniken ausgenommen sind, welche für die deutsche medicinische Facultät nicht notwendig sind, dagegen zur Activierung der medicinischen Facultät der böhmischen Universität benötigt werden.

Die Beziehungen der klinischen und anatomischen Institute zu den Heilanstallten sind nach dem Grundsatze des gleichen Anspruches beider Universitäten zu regeln.

§. 5.

Die vorstehenden Bestimmungen des Gesetzes sind nach Massgabe der Activierung der Facultäten der böhmischen Universität durchzuführen.

§. 6.

Der Minister für Cultus und Unterricht ist mit dem Vollzuge dieses Gesetzes beauftragt.

Wien, am 28. Februar 1882.

Franz Josef m. p.

Taaffe m. p. Conrad-Eybesfeld m. p.

Після сего й будучий україньско-руский унїверситет яко такий, що вийде з Львівского Унїверситету ім. Франца I., має право:

I. До назви „руского унїверситету ім. Франца I.“

II. До академічних стипендий, призначених для молодежи рускої народности, або гр.-кат. обряду, на роздачу котрих мав би зарівно вплив сенат польского і руского унїверситету. Виписуємо тут деякі з них після „Historyi Uniw. Lw.“ II, ст. 397—400:

1) Фондация о. Петра Целевича для студентів права або медицини; 2) Фонд. о. Павла Черлюнчакевича для студентів унїв. або технїки рускої народности; 3) Фондация наукового фонду для студентів права або фільософії рускої народности; 4) Таж для студ. медицини; 5) Фонд. ім. митроп. Яхимовича для студ. права; 6) Фонд. Конст. Кміцикевича для студ. права рускої народности; 7) Фонд ім. цїсаря Франц Йосифа I для студ. висших шкіл гр.-кат. обряду; 8) Фонд. ім. Соботи для уроджених в Галичинї студентів права або медицини рим.- або гр.-кат. обряду; 9) Фонд. К. Глинецкої для студ. права рускої народности; 10) Фонд. ім. св. Юрия для студ. Львів. Унїв. рускої народности. Очивидно до сеї пори число стипендий значно збільшило ся, між иншим прибула фондация нова ім. К. Володковича для студентів унїв. рускої народности.

Сенат будучого україньско руского унїверситету не може зречи ся впливу на заряд сими фондациями і роздачу стипендий, котрий буде мусїв єму прислугувати на рівнї з сенатом польского унїверситету.

Звертаємо притім увагу на се, що позаяк в деяких фондацийних актах виразно сказано, що стипендиї призначені для рускої молодежи Львівского Унїверситету, пропали би они для неї, коли би руский унїверситет мав повстати на провінциї.

III). Відповідно до §. 4. закона про подїл унїверситету в Празї, з наукових інститутів, що є при руских катедрах Львівского Унїверситету, мала би лишати ся будучому рускому унїверситетови хиба бібліотека україньско-руского фільольоґічного семінаря, але також ботанїчний город мусїв би бути спільний.

Справою клїнїк медичних, інститутів хемічного і фізичного і т. д. не будемо займати ся, бо держачи ся дословно §. 4. закона про унїв. в Празї, они мали би остати при дотеперішних катедрах, отже польских. Се можна ще переболїти, бо за грубі гроші можна й їх для руского унїверситету колись сотворити. Але до утвореня єго руска молодїж мусїла би мати право з них користати на рівнї з польскою.

Ходить одначе о річ далеко важнїйшу, котрої й за міліона не дасть ся так скоро або й зовсїм сотворити. Маємо на думцї Унїверситетску Бібліотеку. Поляки жадають, щоби в цїсарскім відручнім письмі забезпечено дотеперішні впливи львівского унїверситету на сю бібліотеку. Якіж є сї впливи?

1) Сенат Львівского Унїверситету предкладає Мінїстерству просьвіти пропозицию в справі іменованя директора бібліотеки;

2) Має право дискусиї над річним звітом (Jahresbericht), котрий дирекция унїв. бібл. предкладає Мін. Пр., а котрий іде через сенат. До сего іменує сенат осібного референта, т. зв. комісаря бібліотеки з посеред професорів.

3) Має вплив на закупно нових книжок.

4) Має право до зміни урядових годин.

Поза тим Унїв. Бібліотека є інституциєю зовсїм віддїльною, автономічною і самостійно пересилає всї справи через Намісництво до Мінїстерства Пр. З того отже згляду Унїв. Бібліотека в Празї після подїлу унїверситету на нїмецкий і ческий остала спільною для обох унїверситетів з подвійним урядованєм в нїмецкім і ческім язицї. Кожда унїверситетска бібліотека є „публичною і унїверситетскою“ і сего титулу уживає офіцияльно Унїв. Бібл. в Празї.

Як жеж має ся річ з Унїверситетскою Бібліотекою у Львові? Її заснував цїсар Йосиф II., кладучи в основу богату бібліотеку надворного лїкаря Ґарелїя (11.000 томів). До публичного ужитку віддано її 1787 р. (Лїтература: 1) Finkel-Starzyński: Hist. Uniw. Lw. I. ст. 117—125; II. ст. 358—373; 2) Kotula: Die k. k. Universitäts-Bibliothek zu Lemberg. Wien 1906; 3) E. Barwiński: Bibljoteka Uniwersytecka. „Tydzień“ 1905, ч. 21; 4) E. Barwiński: Katalog inkunabułów Bibl. Uniw. we Lwowie; 5) Biblioteka Uniwersytecka we Lwowie w latach 1890—1910. Відб. з „Kroniki Uniw. Lw. II.“ Львів 1912). Крім поєзуїтскої

*) Розстрілення наші. Ред. Русл.

сторожу у брам величавої палати безсмертного Цезара Августа, чудесною появою тої ночи. В житю не бачили так чудної, чарівної і ясної ночи, хоч сторожу нераз вже держали. Оден другого питав, що се значить, але поганьскі міти і леґенди у своїй безсильности і беззмісности тут не вистарчали і ніяк не відповідали. А тимчасом цїлий клясичний, поганьский Рим, як зачарований мов у казцї розстеляв ся у своїй величи і красї у їх стіп. На тлї ясної і погідної ночі немов у зеркалї відбивав ся із своїми нагірками, сьвятинями, улицями і городами.

Не спав чомусь-то і безсмертний Август. Відхилив котару і вдивляв ся, як на обстанові в єго спальнї грали ся і обливали лагідним сяєвом усї архітвори римскої штуки чаруючі і милі, лагідні лучі прегарної, тої сьвятої ночи. Обіймав своїм здоровим зором усї річи спальнї і кожду з них бачив у всїх контурах. Кожда річ крила в собі якийсь дорогий спомин, якусь дорогу минувшини історию, кожда з них становила для себе дорогоцїнність і була дорогою памяткою, тому що всї ті річи були колись сьвідками подій, які збували ся на дворі римских Цезарів. Октавіян любив кожду із тих річий та найкрасшою для него із всїх річий і обстановки спальнї Августа була таки через него самого справлена і високоартистично виконана колюмна з золотою виконаною у марморі написию власного єго імени: Цезара Октавіяна Августа.

Она, себто та колюмна із написию і гордим вирізаним великими буквами титулом „Augustus“ мала бути нестертим слїдом, твором і документом безсмертности, хоробрости мудрости і божескости Октавіяна. Значить: Отся колюмна по віки мала потомности і усїм поколїням голосити, хто був в історії, в рядї безсмертних, римских цезарів найбільший, наймогучійший і найславнїйший Цезар, що під своїм скиптром зібрав усї землї, підбив цїлий сьвіт і тому слушно назвав себе: „Augustus“.

Тому Октавіян цїлими годинами вдивляв ся нераз у ту напись: „Augustus“ і се вистарчало єму за все. Видом тої написи він впоював ся. Він чув тодї, що перед ним дрожить цїлий сьвіт, бо він правдивий любитель богів, правдивий Цезар, правдивий володар, правдивий і одинокий в історії „Augustus“. Такі гадки родили ся у него і в ту повну чару ніч, коли небесна луна мов серед дня обляла ясностию вифлеємску стаєнку.

Не думав Август, що єго царство скінчить ся, не думав в ту ніч, в якій так горів жадобою воєн і побід, що на єго тронї засїв невидимо вже правдивий, небесний „Augustus“, що несе зі собою не клич пімсти, воєн, крови і неволї а рад на землї засновати „царство мира“ і „царство любови“. Не думав в ту ніч, що Рим, єго столиця, не до него вже належить!

— — — — — — — — — — —

Поганьский „Augustus“ вирізав на колюмнї бутне і горде те слово, бо думав о крови і купав ся в крови, задля своєї гордости, а днесь та славна колюмна зі спальнї Октавіяна перенесена у хороми Божі і стоїть в Римі, в церкві Францїшканів Ara coeli, а на нїй понизше притертої і нечиткої вже написи „Augustus“ стоїть і виднїє золота напись нашого Царя: „Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat“, т. зн. „Христос побіджає, Христос рядить, Христос розказує“, бо вже в ту „чудесну, першу ніч сьвяту“, Октавіян довго, довго шукав за написию на колюмнї, довго протерав очи, але надармо, чомусь її не міг добачити. Мучив ся, силив ся, напружав зір, шукав букв та все на дармо. Що се значить? Прошептав і підбіг до колюмни. Цїлий на тїлї з люти задрожав. Заарлямував серед ночи усю сторожу і цїлий двір і кричав, як несамовитий до всїх: Чи не я „Augustus“? Де напись? Хто посьмів затерти її?“

Перша Італїйска ВИНЯРНЯ
єствуюча від 15 лїт
у Львові, ул. Домінїканьска ч. 7.
поручає: вина італїйскі, горішно-тирольскі, дальматиньскі, францускі, старі токайскі в найлїпшій якости і по найдешевших цїнах. Смачна кухня домова під власним зарядом. Зимні і горячі перекуски, щоденно сьвіжі. Горяче вино в кождім часї.
Заряд винарнї:
М. Козьол.

бібліотеки війшли в єї склад книжки з касати монастирів, між ними з 36 монастирів оо. Василиян. В часї бомбардованя Львова в 1848 р. згоріла унів. Бібліотека й уратовано з неї ледво кілька тисяч томів. Збільшувана пізнїйше дарами правительственними, приватними, дорогою купна і обовязковими примірниками зросла она так, що нинї числить більш 200.000 томів.

Створити нинї нову унів. бібліотеку для руского унїверситету, як сего хотїлиб Поляки, не так легко. Нинї й за мілїони не дістане деяких підставових жерел і творів, котрі містять ся в Львівскій бібліотецї, а без котрих студенти руского унїверситету не моглиб обійти ся. Львівска Унїверситетска Бібліотека мусить остати спільною для польского і руского унїверситету, бо:

1) Заснував її у Львові цїсар Йосиф II;

2) Також Унів. Бібл. в Празї остала спільною для нїмецкого і ческого унїверситету;

3) Є она „публичною і унїверситетскою“ бібліотекою і институциєю самостійною, не позбавленою певних автономічних прав;

4) Удержувана она з фондів державних, на котрі пливуть податки зарівно рускі й польскі; з такс іматрикуляцийних і інскрипцийних, котрі складає й руска молодїж;

5) Датки бібліотечні на Унїверситетї складає рікрічно при вписах над 1000 рускої молодежи;

6) Повстала она з книжок, походячих також зі скасованих Василияньских монастирів, з дарів, походячих не лише від Поляків, але й від Русинів і від правительства, а також з примірників обовязкових не лише польских, але й руских.

На основі §. 18. прасового закона одержує унів. Бібліотека у Львові обовязково усї периодичні і неперiодичні друки, котрі виходять в судових округах, припалежних до Львівскої апеляциї (Краківска унів. бібл. одержує їх з судових округів крак. апеляциї). Коли би повстала ще трета, руска унів. бібліотека, то обовязкових примірників не могла би она одержувати, бо накладцї і друкарі не були би до сего обовязні після прасового закона і §. 8. інструкциї до него. Треба би було отже або дїлити знов судові округи між 3 унів. бібл. в Галичинї, або рускі примірники стягати до рускої бібліотеки, а польскі до польских. Сеж довело би до цїлковитої дезорґанїзациї особливо з оглядом на периодичні виданя, котрі має Львівска унів. бібліотека, а котрі перестали би впливати до неї з хвилею, коли би мали напливати до нової, рускої унів. бібліотеки. І противно, нова бібліотека не мала би початкових річників чи томів тих периодичних видань, котрі доси впливають до теперішної Львів. унів. бібліотеки, а почали би з хвилею, коли би нова бібліотека повстала, впливати до неї.

З оглядом на все повисше сказане, унїверситетска бібліотека у Львові мусить остати подібно як в Празї спільним добром обох унїверситетів, польского і руского. Створити нову бібліотеку для руского унїверситету на провінциї було би майже неможливим із висше поданих причин (бо й за мілїони не все можна би для неї набути, що є в львівскій). Львівска унїверситетска Бібліотека була, є і буде спільним добром і Поляків і Русинів.

А де є унїверситетска Бібліотека, там мусить станути й українско-руский унїверситет!

Национальний Музей у 1912. роцї.

(Конець).

Се вчасти дїяло ся, коли находимо серед прихильників ідеї Национального Музея, що памятали про него ріжними дарами — представників всїх верств, станів і партий галицкої Руси. Не було оно одначе загальним явищем.

От приміри. На звісний поклик до жіноцтва п. проф. В. Шухевича посилати у Национальний Музей зібрані на рушничках полотна взори вишивок, гафтів, мережок і аплїкаций, що все більше затрачують ся під напором фабрикату, відізвало ся яких 20 пань — на всю Галицку Україну. Чи не за мало? Або з уплетами — єще менше, бо всего 8 пань (і з ними один пан-учитель). Таки дуже мало. Констатуємо факти без якого небудь гнїву, бо знаємо, що годї нам вимагати нераз значного видатку на таку цїль.

Але в инших разах нам годї не гнївати ся. За 8 лїт музейного дїловодства назбирало ся около 200 неполагоджених членами українськоі суспільности справ для українськоі музеольоґії дуже важних. Належить додати, що до прихильного музеєви порішеня тих давних справ треба тілько небогато доброї жичливої волї, чи то через виконанє обітницї або замовленя, чи то через моральний вплив на других, чи наконець через виконанє простого обовязку товариского співжитя, т. є відповідю на запит.

Хоч попри тих 200 не подбавших про Нац. Музей осіб ми маємо сотки подбавших про нього, то нам єще тяжше згадувати про очевидну явну неприхильність до нього, чи то через национальну несьвідомість, чи через партийне засліпленє.

В 1912. р. було таких випадків 4. Часть Печенїжинцїв завернула з дороги кілька старих предметів виданих в Музей сьвящеником і церковним комітетом. Опісля сьвященика оскаржили о продажу церковних річий, між тим як він — в своїм просьвіченім патриотизмі — їх дав даром, без якої небудь шкоди для церкви. В другім місци знова коло Косова, сьвященик заявив в церкві, що він не має нїчого для українського музея, тільки для Народного Дому. В турчаньскім повітї заявили в однім селї провізори, що з Українцїв треба „здерти“, а наконець „Галичанинъ“ заявив якось в осени, що служба підписаного в „Национальнім Музею“ — се знак і плід народної зради.“ (Lata refero).

Все те — плоди партийної ненависти, фанатичного засліпленя, оперті на очивиднім незнаню основ і законів самохітного розвою всякої живої национальної одиницї, що росте, розвиває ся і доходить до повного розцьвіту не в силу яких то теорий, тільки завдяки власній внутрішній відвічній силї. І в кого она, та здорова национальна сила находить ся — все одно, чи у збірного тїла (племінної ґрупи), чи у одиницї — той росте після законів вічного вселюдского, всесьвітнього житя. Отсе житє дало основи до национальної самосьвідомости України і Галицкої Руси, оно дало її і одиницям, що нинї так чи инакше трудять ся для добра Национального Музея.

Звертаємо ся отже до всїх, в кого тільки горять іскри национальної самосьвідомости і гордости, щоб дїяльно помагали институциї у належнім зберіганю всїх памяток українського культурно-национального житя — чи то повідомлюванєм про них, чи надсиланєм, чи на конець помочию у їх придбаню для Музея, та дарами і записами на цїли Национального Музея. Без тої дїяльної суспільної помочи Музею годї — при так незначнім буджетї на закупна — з однаковою силою збирати на всїх областях українського культурно национального житя у минувшинї і теперішности. А що для Управи Музея — в даний момент — вартнїйше збиранє давнїйших памяток, як таких, що скоро підлягають заглядї, тож часто прийде ся відмовитись від набутя навіть доброї річи нової, із шкодою для нашої артистичної продукциї. У тім напрямі отже дуже пожадане всякого рода співробітництво ширших кругів українськоі суспільности, тим більше, що через нього можна буде інтензивнїйше помагати нашій молодій штуцї у всїх її галузях.

Добрим приміром сьому нехай будуть зголошеня п. ґр. Михайлом Тишкевичем із України і о. В. Садовским з Перемишля дарів для Национального Музея. Пан ґраф передає у Нац. Музей одну більшу картину своєї кисти, а о. Садовский свої збірки нової штуки і бібліотеку по історії штуки. Нехай буде щасливою їх рука і хвиля, у якій они виконають свої обітницї, щоб протягом 1913. р. число таких зголошень двічи подвоїло ся!

Говоримо про все те тому, що ясно видимо велич всього нашого культурно-национального богацтва, яке зібрати одиницї не під силу без помочи у сїй пляновій роботї других співдумаючих і співчуючих одиниць суспільности. І тодї сотворений одиницею Музей стане дїйсно национальною институциєю, бо осередком ідейної творчої працї культурно-национального Ґенія України.

А що вже нинї Национальний Музей має на метї ввести Україну через памятки власної культури у звязь із всесьвітною, тож ми тим сміливійше кличемо всїх людий сьвідомих і доброї волї до спільної працї над зберіганєм всїх памяток рідної минувшини і гідних плодів рідної сучасности, а з ними і вибраних творів людского духа всїх діб і всїх народів.

А кличемо ми в час, коли Україна положила на всїх полях свого культурно-национального житя широкі і трівкі основи новому всесторонному житю свого Ґенія, коли она готовить ся до трівкого звязку із вселюдскою культурою.

Ми кличемо до співробітництва в працях Национального Музея у ясній сьвідомости того, що ми — одні із ступнїв, по яким Україна піде все висше, все дальше — у країну вічного житя власного народу і людства.

І. Свєнціцкий.

Війна на Балканї.

Мирові переговори.

В суботу відбувала ся в Царгородї від 10. год. пер. пол. до 4·30 год. по пол. мінїстерияльна рада. Нараджувано ся над справою ультімату балканьских відпоручників. Наради були вельми живі. Рада мінїстрів дїлить ся тепер на дві части: одна з них під проводом великого везира радить над справою мира, а друга до якої належать мінїстри маринарки, скарбу і евкафів (побожних фундаций), також державний підсекретар в великім везиратї, займає ся акциєю фльоти.

В тих нарадах брали участь також деякі доставцї маринарки. Коло 4. год. по пол. зателеґрафувало мінїстерство заграничних справ своїм повновласникам в Льондонї нові предлоги, які звучать, що Порта обстає при посїданю еґейских островів і при границї, усталеній для адриянопільского вілєету. Думають, що ухвала мінїстерияльної ради рівнає ся зірваню переговорів, мимо сего та сама рада збере ся ще раз, щоби приняти до відома відповідь балканьских відпоручників.

Союзні відпоручники догадують ся, що Туреччина опирає свої обчислення на попертю Румунії. Она надїє ся, що коли війна вибухне на ново, тодї поставить Румунія ультімат Болгариї в справі відшкодованя. Болгарскі відпоручники заявляють, що про нечайний напад Румунії нема бесїди. В такім случаю була би Румунія в Европі зовсїм відокремлена і наразила би на інтервенцию Росиї, що знова поставило би Австро-Угорщину в вельми прикре положенє.

В Софії відбула ся в суботу перед і по полудни мінїстерияльна рада, яка займала ся льондоньскими переговорами і справою румуньских домагань. Про ухвали правительственні круги мовчать, але переважує вражінє, що будь що будь треба числити ся з можливостию дальшого веденя війни.

Конференция амбасадорів.

В суботу перед полуднем зібрали ся амбасадори при участи сер Едварда Ґрея. Нарада тревала півтора години. По засїданю лишив ся італїйский амбасадор в урядї заграничних справ. Відтак зявив ся в тім самім урядї оден з турецких мирових відпоручників.

Чого домагає ся Румунія?

В розмові з льондоньским дописцем „Matina“ заявив Йонеску ось що: Твердженє, наче би Румунія домагала ся від Болгариї якогось відшкодованя, є безосновне. Домагаємо ся лише спростованя границї потрібного зі стратеґічних і ґеоґрафічних оглядів. Але також під полїтичним оглядом є наше домаганє обосноване, бо ми могли були ударемнити війну. Завдяки нашій невтральности могли балканьскі держави розширити свої области коштом европейскої Туреччини. На питанє, чи Румунія рішила ся виповісти війну на случай коли би Болгария відкинула єї домаганя, заявив Йонеску: Війна межи Румунією а Болгариєю певно викликала би загальне непорозумінє, не говорім отже лучше про такі фатальні можливости і надїймо ся, що Болгария сповнить румуньскі домаганя.

„Times“ доносить, що конференция межи мінїстром Йонеску а Даневом не була без вислїду. Болгария готова є за порадою Росиї згодити ся на мале пересуненє границї межи Сілїстриєю а Чорним морем. Росия знова мала вже заявити ся за домаганями Румунії. Межи Болгариєю а Румунією ведуть ся переговори, через що не треба бояти ся непорозуміня. Росия уважає домаганя Румунії оправданими з оглядом на великі заслуги, які положила Румунія через своє невтральне становище в часї війни.

В розмові з представником бюра Райтера заявив Данев, що много чуток про болгарско-румуньскі відносини є безосновних. Взаємини наші — говорив Данев — є як найлучші і нема причини до здогаду, щоби як небудь справа, яка по закінченю війни могла би вийти межи Болгариєю а Румунією, не мала бути полагоджена в мирний спосіб.

Оден румуньский дипльомат заявляє в „Morning Post“, що війна межи Болгариєю а Румунією не є безумовною конечностю. Вправдї Болгария каже, що ще нїчо не має і відсилає Румунію до часу по заключеню мира, але Йонеску заявив Даневи рішучо, що Румунія домагає ся зараз управильненя справи, що має добру армію і потрафить вплинути на балканьскі події. Зачувати, що амбасадори держав просили Румунію, щоби она представила свої домаганя по заключеню мира. Тодї буде Румунія певна попертя великих держав.

Останні вісти доносять, що онодїшна розмова Йонеску з Даневом не довела до нїякого вислїду і буде дальше вести ся в найблизших днях. Печать доносить, що Болгария є склонною до малого вирівнаня границь, так, що будуча границя ішла би від Сілїстриї в простій лїнії до Чорного моря. Румунія домагає ся більше, іменно всеї Добруджі з Сілїстриєю і Бальчиком.

З Парижа доносять, що румуньскі студенти перебуваючі там на науцї дістали приказ, вернути до тижня до Румунії.

В Адриянополї.

Болгарскі утїкачі з Адриянополя описують положенє в твердинї як безнадїйне. В містї панує страшний голод і много пошестних недуг. Населенє пре до здачі. З причини недостачі нафти, місто все темне.

Війна тревае дальше.

Онодї о 7. год. рано виплили з Дарданель 4 великі турецкі воєнні кораблї і три ковторпедовцї. Межи ними був і кружляк „Меджідіє“ імовірно також кружляк „Гамідіє“ і направлений корабель „Торґут Райс“. Фльоти турецка і грецка стріляли. Подробиць нема. Турецкі вісти доносять, що турецка фльота виплила в суботу з Дарданель і від 11. години рано вела борбу з грецкою фльотою.

НОВИНКИ.

— **Календар**. Ві вторник: руско-кат.: *Рождество Хр.*; римо-кат.: Валентия. — В середу: руско-кат.: *С. Пр. Богор.*; римо-кат.: Северина. — В четвер: руско-кат.: *Сьв. Стефана перв.*; римо-кат.: Марціяни. — В пятницю: руско-кат.: Мучен. в Ниж.; римо-кат.: Павла.

— **З Різдвом Христовим** шлемо всїм нашим Впов. передплатникам, дописцям і приклонникам щирі желаня веселих і щасливих сьвят. Христос раждается!

— **Інтронїзация Преосьв. Еп. Будки** відбула ся — як нам доносять — в церкві св. Николая у Вінніпеґу дня 22. грудня при великім здвизї вірних зі всеї Канади.

— **Справа українського унїверситету.** В суботу відбула ся в приватнім помешканю мінїства просьвіти Гуссарека в справі українського унїверситета конференция. Брали в нїй участь кромі Гуссарека голова українського Союза, др. К. Левицкий, і др. Лагодиньский, голова польского клюбу, др. Лєо, мінїстер Длуґош і пос. Яворский. Наради тревали 5½ годин, що остільки не є дивним, що зміст цїсарского відручного письма, який був предметом нарад, є в порівнаню з попереднім дуже довгий. В значній части сеї справи дійшло до порозуміня, що до инших точок цїсарского письма, відбудуть ся нинї дальші конференциї. З українських послів явили ся у Віднї майже всї. Рано мали они засїданє Клюбу, а потім ждали в парляментї на вислїд нарад у мін. Гуссарека. „Die Zeit“ доносить, що цїсар-

ске письмо появить ся небавком, а зараз потім правительство внесе відповідну предлогу в парляменті.

— **Передвиборчі збори.** З нагоди виборів до міскої ради у Львові, які відбудуть ся дня 16. с. м., виборчий комітет скликав вчера збори до салї Політехнічного тов-а. Невеличка саля, що помістить найбільше 150 осіб (110 крісел а до 40 стоячих місць), була переповнена. Збори отворив п. Пісецкий, предсїдником вибрано радн. Кивелюка. За неприсутного пос. Л. Цегельского виголосив довший реферат про вибори др. Яросл. Олесницкий Референт виказав числами, що 40-тисячному рускому населеню Львова належить ся відповідне представництво в міскій радї, взивав всїх виборцїв, щоби не відтягали ся від голосованя, як давнїйше, що ледви четвертина руских виборцїв голосувала, та поставив дві резолюциї: в першій стверджено права Русинів до міста Львова, а в другій збори взивають всїх руских виборцїв до голосованя на руску лїсту. Потім промовляв краснорічиво в тім самім дусї, що попередник, о. радн. Лежогубский і відповідав на межизамітку одного з присутних: „що інтелїґенция відтягає ся від голосованя". Дальший бесїдник пос. Евг. Олесницкий в неумістнім роздратованю накинув ся на неприсутних „гофратів, канонїків, директорів", забуваючи про тисячу вісїмсот инших руских виборцїв, яких перед пів годиною референт начислив у Львові близко 2.000. Делїкатну відправу п. Е. Олес-ому, котрий небавком потім вийшов зі салї, дав проф. Шухевич, замітивши, що і саля мала і не знати причини їх неприсутности, а що до „гофратів", то „ті", котрих бесїдник знає, сповняють свої виборчі обовязки. Напастлива промова посла Олесницкого і пристрастні напади одного маляря на львівску інтелїґенцию, а особливо на ґімназияльних професорів, дали привід одному з дальших бесїдників, переїхати ся по інтелїґенциї також за те що она не ходить на фестини і т. п. Чужинець віднїс би був з вчерашного віча вражінє, що крім кількох патентованих патриотів вся руска інтелїґенция у Львові спить, або є крайно лїнива, байдужа і, найделїкатнїйше сказавши, непатриотична Промовляло ще кількох бесїдників, а між ними дир. Охримович, який поставив трету резолюцию, що збори домагають ся заложеня українського унїверситету у Львові і уважають теперішний унїверситет утраквістичним, поки не стане окремий український унїверситет. Всї три резолюциї збори ухвалили.

— **Нагорода за „истинно-русскій" патріотизм.** Звісний посол Курилович, колись „polski Sokół", а тепер „истинно русскій" патріот має небавом стати совітником апеляцийного суду у Львові з поминенєм значного числа совітників, які працею, знанєм і службою стоять висше від „истинно-русского" патріота. На новий рік був господин посол з желанями у президента львівскої апеляциї і дякував за поперте, та висказував радість, що справа єго авансу вже в кабінетовій канцеляриї. Щасливі ті „истинно-русскіи" патріоти!

— **„Schöne Oesterreicher!"** Недавно оповістила „Прикарпатская Русь", що посли Курилович і ексcьвящсник, др. Марков повели депутацию „истинно-русскихъ" до мінїстра Гайнольда з жалобою на переслїдованя „истинно-русскихъ" в Галичинї. Про принятє сеї депутациї пишуть нам з Відня такі подробицї: „В депутациї взяли участь лїкар др. Антонович, коваль Мулькевич, колишний заступник посла д-ра Глїбовицкого і редактор „Прикарпатской Руси", Семен Лабенский. Мінїстер Гайнольд приняв депутацию, заявив, що всї жалї, передані нею на письмі велить розслїдити, причім додав: „Aber diese „Prykarpatskaja Ruś", die schreibt doch im verräterischen Ton." Др. Марков, чи не зрозумів, чи може утїшив ся тою „похвалою" мінїстра, що сейчас додав: „Ich erlaube mir Euerer Excellenz den verantwortlichen Redacteur der „Prykarpatskaja Ruś" vorzustellen", а се мінїстра так утїшило, що додав „schöne Oesterreicher!" почім депутати чим скорше винесли ся за двері. А „Прикарпатская Русь" писала, що мінїстер приняв депутатів „очень снисходительно и благосклонно", хоть про подробицї сеї „снисходительности" не подала. Тому виручаємо її на більшу славу „истинно-русскихъ".

— **В справі ратованя польскости львівского унїверситета** відбуло ся вчера рано в маґістратскій салї у Львові польске віче заініциоване, розуміє ся, всякими Ґрабскими, Ґломбіньскими і їм подібними оборонцями як польскости львівского унїверситета, так і самого Львова перед небезпечними „zakusam-и" зі сторони Русинів. По рефераті д-ра Перацкого ухвалили зібрані три резолюциї з домаганєм, щоби в проєктованім цїсарскім письмі в справі руского унїверситета, був ясно і недвозначно стверджений польский характер львівского унїверситета і протестом противсяких замахів на польскість львівского унїверситета, як не менше проти накиненя польскій (?) столицї руского унїверситета або академічної рускої „школи". Останна резолюция заявляє, що віче не допустить до здїйсненя замислів, вимірених проти польскости унїверситета і польскости Львова.

З маґістрату пішли учасники під унїверситет, де промовляв ще ректор Бек і ще якихсь двох инших бесїдників. — Зазначити годить ся, що цїла ся всепольска шопка була обчислена головно на спровоковане українскої молодїжи і взагалї українскої суспільности. Та розуміє ся, замисли ініциаторів віча в родї Ґрабских і Ґломбіньских розвіяли ся, бо українська суспільність приймає всякі всепольскі подвиги того рода в їх дїйснім значіню і не дасть ся вивести з рівноваги. Голодні демонстранти, не найшовши отже собі наживи, пішли демонструвати ще під намісництво, але побачивши там кількох полїциянтів розбігли ся в свояси.

Оповістки.

— **З нагоди Різдвяних Сьвят і Нового Року** желає Українське Педаґоґічне Товариство всїм своїм Вп. Жертводавцям Добродїям і Прихильникам всего добра і многих лїт. Притім просить Соколи та Січи, щоби як що року так і тепер підчас сьвят колядували на рідні школи і бурси Українського Педаґоґічного Товариства.

— **Подяка.** Дня 22-го грудня 1911. року неумолима смерть забрала менї мого Найдорозшого Мужа і Батька моєї дитини.

На місяць перед смертию обезпечив ся бл. п. мій муж в нашім асекурацийнім товаристві „КАРПАТИЯ" і хоча обставини складали ся для мене так нещасливо, що властиво товариство після стану річи не було обовязане признати шкоди, всеж таки з огляду на се, що в сїм случаю розходило ся о сироту руского сьвященика, віднесло ся тов. „Карпатия" до полагодженя справи як найбільше ввічливо.

Почуваю ся проте до милого обовязку. зложити отсим прилюдно подяку за сю ввічливість тов. „Карпатиї" для мене та як найщирійше поручити сю нашу першу і одиноку українську інституцию обезпечень на житє і ренти цїлій нашій суспільности. Поручин 28. грудня 1912. — *Оленка Пасїкова.* 462 (1)

— **Переписка Редакциї і Адмінїстрациї.** *Впв. п. Перейма в Роп. руск.* Ваше гарне сьвяточне оповіданє помістимо по сьвятах.

Телеґрами

з дня 6. сїчня.

Відень. Цїсар приняв на послуханю між иншими мін. ґр. Берхтольда.

Відень. Цїсар заприсяг нинї нового угорского мін. судівництва Бальоґа.

Рим. „Giornale de Italia" подає, що Австрия домагає ся рішучо, щоби місто Скутарі лишило ся при Альбанії. Сеї справи однак великодержави тридержавного союза доси не управильнили. Межи віденьским і римским кабінетом відбуває ся в тій справі безнастанна виміна гадок.

Варшава. Сербске правительство замовило в тутешних маґазинах 80.000 одностроїв для евентуальної зимової кампанії.

Царгород. (ТКБ). Турецка фльота вернула вчера вечером до Дарданелїв, як зачувати, непарушена.

Білгород. Пошесть тифу поширює ся ненастанно і спричинює в війску дуже великі знищеня. Лїкарям нестало сукровицї, спровадженої в недостаточній скількости.

Земунь. В Купіново арештовано лїсничого Пая Становіча а в Суринї книговодця сербскої щадничої каси Стефановіча і єго шваґра за шпигуньство в користь Сербії. Всїх віддано в руки військових властий з Земунї.

ДЯК іспитований, голос теноровий, кавалер, глядає посади. — Тома Кузишин в Городовичах, п. Фельштин. 477(2

Ученик VII. кл. (фільольоґ, матема(тик) прийме лекцию. „Кальхас" Бережани, ґімназия. 476(4)

На Ялинку і Новий Рік!

Патефони

з тубою або без неї, грає без голки, зістав признаний тепер за найлїпший апарат того рода. — Величезний репертуар знимок первородних артистів і орхестрального сьвіта. Зміни голок нема. Навіть по многотисячнім ужитю не харчить та віддає природн. людский і інструментальний голос. — Набути можна в головнім складї виробів фірми

PATHE FRERES

у Львові, ул. Ягайлоньска ч. 24.

Пільги в сплатах ратальних, без підвисшеня оригінальних цїн катальоґа.— Апарат і 10 обосторонних плит 90 К. Перестерігаємо перед несовісними аґентами, бо нїяких не висилаємо.

472(4)

— **Хто ще не має** образа Вїзд Б. Хмельницкого до Києва" зволить ласкаво поспішити ся з замовленєм, бо сьвята зближають ся. Цїна: К 10 (люксусове К 16 на вичерпаню) пересилка К 1·20. Відповідні рами зі склом, оправою і опакованєм: сальонові К 12, дубові і золоті по К 16, магоньові і плюшові по К 20, специяльні К 28. Замовляти на адреси: І. Павлик або М. Кривецкий, Львів, Ринок 10, а також „Сокіл-Батько", Львів, Руска 20. Полекші в сплатах.

Асекуруйте своє майно від огню

в „Днїстрі"!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиницї то добробит цїлого народу.

Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР"

Нема жадного иншого руского товариства асекурацийного, тільки один

„ДНЇСТЕР"

„ДНЇСТЕР" рахує найдешевші оплати заобезпеченя **селяньских будинків.**

„ДНЇСТЕР" звертає кождорічний **чистий зиск** своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНЇСТЕР" оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісиї запрошує все двох господарів на оцїнителїв.

„ДНЇСТЕР" дає підмоги **руским школам і бурсам,** де виховують ся селяньскі дїти.

Люди асекуровані в „ДНЇСТРІ" можуть дістати позичку у всїх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Днїстер".

Власні фонди „Днїстра" виносять з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНЇСТЕР" приймає обезпеченя на житє у всїх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, рента).

В „ДНЇСТРІ" можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії.

Адреса „Днїстра": Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер" у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Брошуру:

Йосиф II. чи Ян Казимир?"

(з нагоди сьвяткованя мнимої 250-лїтної річницї єстованя Львівского Унїверситету).

можна набути в Адмінїстрациї „Руслана" і в книгарнї Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Рух зелїзничих поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-европейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 6·00 вечером до 5·55 рано означені підчеркненєм чисел мінутових.

Відїзд зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: **12·35**, 3·40, **8·22**, 8·35, **2·05**§), **2·45**, 3·45*), 5·46†), 6·05, **7·00**, 7·30, 11·10.
*) до Ряшева. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мшани.

До Підволочиск: 6·10, 10·35, §**2·16**, **2·27**, 2·50†, 8·40, 11·13.
†) до Красного. §)від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Черновець: **2·50**, 6·10, **9·15**, 9·37, **2·25**, 3·05*), 6·28†), 7·58*), 11·00.
*) до Станїславова. †, до Коломиї. *) до Ходорова кождого попередного дня перед недїлею і сьвятом.

До Стрия: 6·00, 7·30, 10·02 §), 1·45, 6·50, 11·25.
§) Від 16/6 до 8/9 включно лише в недїлю і рим.-кат сьвята.

До Самбора: 6·58, 9·05, 3·50, 10·56.

До Сокаля: 7·35, 2·21, 8·00, 11·35 *)
*) до Рави рускої (лише в недїлї).

До Яворова: 8·40, 5·45.

До Підгаєць: 5·55, 4·53.

До Стоянова: 7·55, 6·00.

з двірця „Львів-Підзамче":

До Підволочиск: 6·25, 10·55, **2·29** *), **2·42**, 3·07 †), 9.01, 11·30.
†) до Красного. *) від 15|5 до 30/9 включно що дня.

До Підгаєць: 6·09, 1·21 *), 5·15, 10·40 §).
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і недїлю.

До Стоянова: 8·12, 6·17.

з двірця „Львів-Личаків":

До Підгаєць: 6·28, 1·40 *), 5·36, 10·59 §).
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і недїлю.

Приїзд до Львова

на головний дворець:

З Кракова: **2·22**, 5·45, 7·25, **8·50**, 1·10 10·05, **1·30**, **2·00**§), 5·40, 7·25†), **8·25**, 9·50
*) з Тарнова, §) від 15|5 до 30|9 включно щодня, †) з Мшани 15/6 до 30|9 включно щодня.

З Підволочиск: 7·20, 11·30, **1·50** §), **2·15**, 305. 10·30, 10·48 †)
†) з Красного, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня.

З Черновець: **12·05**, 5·15 §), 5·45 †), 740, 10·25 *), **1·55**, 5·52, **6·26**, 9·34
*) зі Станїславова, †) з Коломиї, §) з Ходорова кождого слїдуючого дня по недїли і сьвятї.

Зі Стрия: 7·28, 11·40, 4·25, 6·45, 10·19 §. 11·00
§) від 16/6 до 8/9 включно лише в недїл і римо-кат. сьвята.

З Самбора: 7·50, 9·55, 2·10, 8·30

Зі Сокаля: 7·10, 1·25, 7·57

З Яворова: 8·12, 4·20

З Підгаєць: 11·10, 10·20

Зі Стоянова: 10·01, 6·30

на дворець „Львів-Підзамче":

З Підволочиск: 7·01, 11·11 **1·30***), **2·00**, 5·10 10·12, 10·31†)
†) з Красного, *) від 15·5 до 30·9 включно щодня.

З Підгаєць: 7·26*) 10·49, 6·29*) 10·01, 12·00§)
*) з Винник, §) з Винник лише в суботу і недїлю.

Зі Стоянова: 9·21, 6·11

на дворець „Львів-Личаків":

З Підгаєць: 7·08*), 10·31, 6·11*), 9·41, 11·43§)
*) з Винник, §) з Винник в суботу і не

Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год. 2 мін. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станїславова відходить о годинї 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

Льокальні поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6·02,

на головний дворець:

З Брухович: що дня 6·55.

З друкарнї В. А. Шийковского у Львові.

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґерук